

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

Emotional Quotient of School Administrators Affecting School Effectiveness Administration Under
the Office of the Secondary Educational Service Area 23

มานา ชื่นใจ *

รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต บัญเฒ่า **

ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพ การบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 325 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียน จำนวน 45 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 88 คน ครูผู้สอน จำนวน 147 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ชนิด One-Way ANOVA และ (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การมีทักษะทางสังคม การควบคุมอารมณ์ของตนเอง และมีเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น
2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
5. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
6. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์, ประสิทธิภาพ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายด้านของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ซึ่งตัวแปรทั้งสองมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 70.60 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ ± 13.548

ABSTRACT

The purposes of the study was to identify emotional quotient of school administrators affecting school effectiveness administration under the Office of the Secondary Educational Service Area 23, samples used in the study 325 participants of 45 school administrators , vice administrators 88, teachers 147, and Chairs of school boards 45. The instruments used for collection data was a set of rating scale questionnaire. The statistics for analyzing data were mean, standard deviation (Standard Deviation) analysis ANOVA (F-test) types One-Way ANOVA) and (t-test) and Multiple Regression Analysis. (Stepwise multiple regression analysis)

The findings were as follows:

1. The emotional quotient of school administrators affecting school effectiveness administration under the Office of the Secondary Educational Service Area 23. as a whole, was at the high level ranging from high to low :self – motivation, self – awareness, as social skill, self – regulation and emotional recognition in others.
2. The emotional quotient of school administrators affecting school effectiveness administration under the Office of the Secondary Educational Service Area 23. as a whole, had no statistical significance.
3. The emotional quotient of school administrators affecting school effectiveness administration under the Office of the Secondary Educational Service Area 23. with different experience, as a whole in each aspect, had no statistical significance.
4. The levels of school Administrative effectiveness of the school administrators, vice administrators, teacher and chairs of school boards under the Office of the Secondary Educational Service Area 23, as a whole in each aspect, were at the high rated.
5. The levels of school Administrative effectiveness of the school administrators, vice administrators , teacher and chairs of school boards under the Office of the Secondary Educational Service Area 23, as a whole in each aspect, showed no statistical significance.
6. The levels of school Administrative effectiveness of the school administrators, vice administrators, under the Office of the Secondary Educational Service Area 23 with different experiences, as a whole in each aspect, had no statistical significance.

7. The emotional quotient and school administrative effectiveness of the school administrators under the Office of the Secondary Educational Service Area 23. Obtained the relationship, as a whole in each aspect, at the .01 level of significance.

8. The predictive variables that could predict the effectiveness of the school administrators under the Office of the Secondary Educational Service Area 23 were correlated with the school administrative effectiveness at the .01 level of significance : self – motivation, self – awareness and coercive power that could predict at 70.60 and Standard Error Estimate of Prediction of ± 1.13548

Keywords: Emotional Quotient, Effectiveness.

ภูมิหลัง

ความฉลาดเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต่างมุ่งแสวงหา โดยให้ความสำคัญกับความฉลาดทางด้านสติปัญญา มากกว่าความฉลาดด้านอื่นๆ โดยแท้ที่จริงแล้วความฉลาดของมนุษย์นั้น ไม่ใช่แค่มีความสำคัญเฉพาะด้านสติปัญญา เท่านั้น หากแต่ความฉลาดยังมี อยู่หลายประเภทอันได้แก่ ความฉลาดทางด้านอารมณ์ (Emotional Intelligence – EI) ความฉลาดทางด้านสังคม (Social Intelligence–SI) ความฉลาดทางด้านคุณธรรมหรือจริยธรรม (Moral Intelligence–MI) เป็นต้น ซึ่งความฉลาดตามที่กล่าวมาล้วนเป็นส่วนประกอบ ที่จะทำให้นมนุษย์มีความฉลาดอย่างสมบูรณ์และเป็น ปัจจัยที่ทำให้นมนุษย์ และองค์การประสบความสำเร็จได้ สำหรับแนวคิดทางด้านตะวันตกที่มีต่อความฉลาด ทาง อารมณ์ได้มี Goleman (1995) ได้ให้ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ว่าเป็นความฉลาดที่สำคัญที่สุด ที่เป็น ปัจจัยผลักดันให้นมนุษย์สามารถจัดการกับตนเองและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างชาญฉลาด และส่งผลทำ ให้องค์การประสบความสำเร็จ

ปัจจุบันผู้บริหารทั้งหลายหันมาให้ความสนใจ และยอมรับถึงความสำคัญ ของความฉลาดทางอารมณ์ใน การบริหารงาน ซึ่งเป็นความสามารถที่เชื่อมโยงกับการ มีประสิทธิภาพของมนุษย์ได้ บุคคลยิ่งมีตำแหน่งสูงขึ้นใน องค์การ ความสำคัญของ ความฉลาดทางอารมณ์จะช่วยขับเคลื่อนความคิด และการตัดสินใจในตลอดจนการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์นั้นเป็นส่วนสำคัญของทักษะการบริหารงานในด้าน ทักษะด้าน มนุษย์ และทักษะด้านความคิด ทั้งสองทักษะนี้จะต้อง มีมากยิ่งขึ้นเมื่อเป็นผู้บริหารในระดับที่สูงขึ้น

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ยึดแนวการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 ว่าด้วย แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารโรงเรียน ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการ เรียนการสอน ทางด้านวิชาการที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียนเป็นอย่างสูงสุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23, 2555)

ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และพัฒนาการบริหารงานของตนเอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ทั้ง 4 งาน ความฉลาดทางอารมณ์ จึงน่าจะมีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพ การบริหารงานโรงเรียน จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าและทำการวิจัยความฉลาดทาง อารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในครั้งนี้

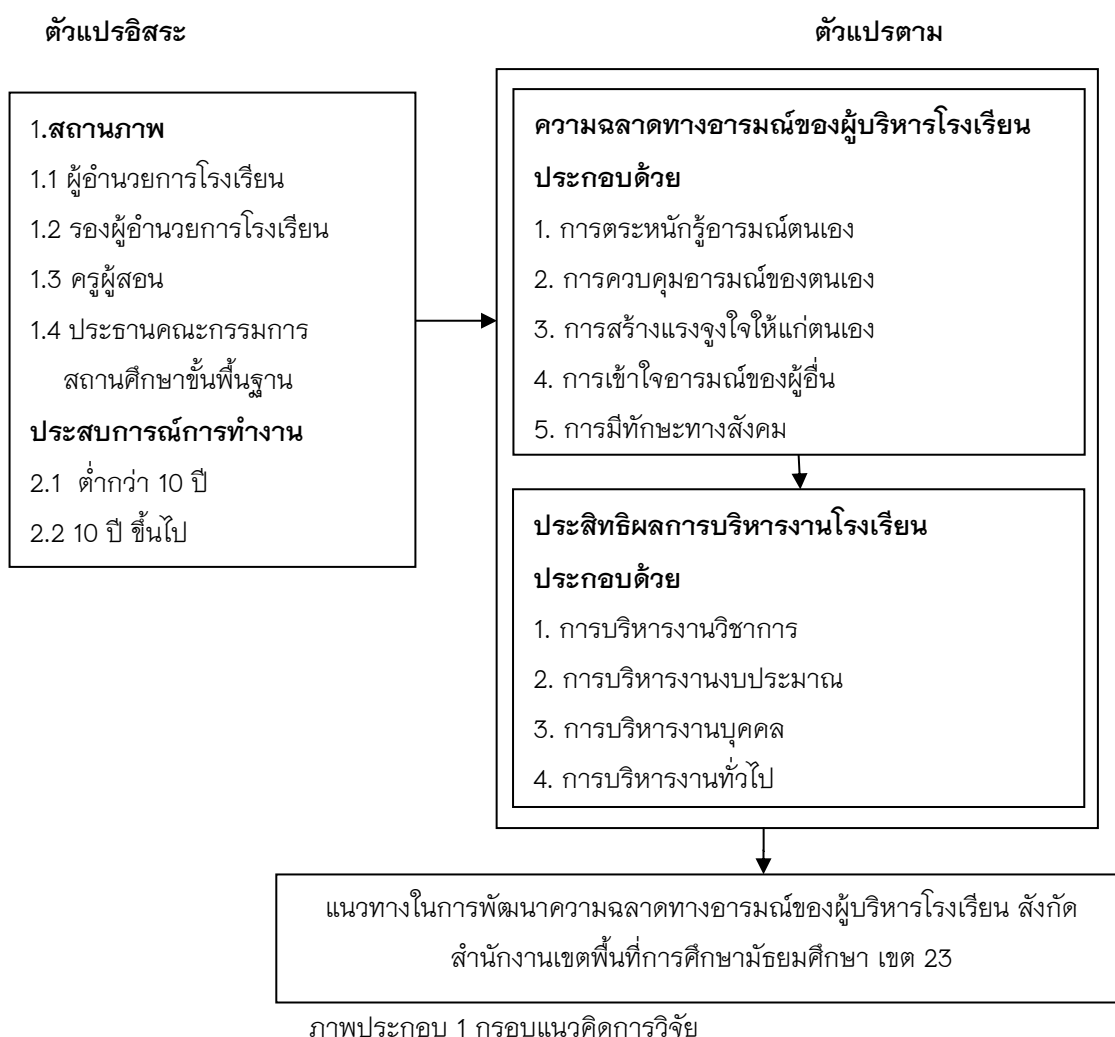

บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน

8. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน

9. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ปฏิบัติราชการปีการศึกษา 2556 จำนวน 2,142 คน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2556)
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ปฏิบัติราชการปีการศึกษา 2556 จำนวน 325 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ตาราง Krejcie and Mogan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) และแบบเจาะจง (Purposive หรือ Judgmental Sampling) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
  - 2.1 เลือกโรงเรียนในแต่ละอำเภอทุกอำเภอ จำนวน 18 อำเภอ โดยกำหนดโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จะได้จำนวน 45 โรงเรียน รายละเอียดดังนี้
    - 2.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 17 โรงเรียน
    - 2.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 19 โรงเรียน
    - 2.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 5 โรงเรียน
    - 2.1.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 4 โรงเรียน
  - 2.2 จากโรงเรียนที่เลือกในข้อ 2.1 แบบเจาะจงเลือกผู้อำนวยการโรงเรียนทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนโรงเรียนละ 1 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 45 คน เจาะจงเลือกรองผู้อำนวยการโรงเรียนทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันไป จะได้กลุ่มตัวอย่างรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 88 คนสุ่มครูผู้สอนตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันไป จะได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจำนวน 147 คน และเจาะจงเลือกประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนโรงเรียนละ 1 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 325 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบเลือกตอบหรือแบบตรวจรายการ (Check list)
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง
4. การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น

2. การควบคุมอารมณ์ของตนเอง 5. การมีทักษะทางสังคม

3. การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประกอบด้วยคำถามแต่ละงานดังนี้

1. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 3. ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคล

2. ประสิทธิผลการบริหารงานงบประมาณ 4. ประสิทธิผลการบริหารงานทั่วไป

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากสำนักงานโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไปยัง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1.1) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.2) ค่าร้อยละ

1.3) ค่าเฉลี่ย

1.4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5) t-test ชนิด Independent Sample

1.6) F-test ชนิด One – Way ANOVA

1.7) สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Sample Correlation) 1.8) การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

(Stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 325 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ครูผู้สอน จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8

2. ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้อำนวยการโรงเรียนและรอง ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 133 คน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.01 และผู้อำนวยการโรงเรียนและ รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่มี ประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 93.99

3. ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน โดย ภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น

4. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการโรงเรียน และ

รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความคิดเห็นต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

7. ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีสถานภาพต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

8. ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

9. ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านกับประสิทธิผลการ บริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายด้านของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ได้ดีที่สุด คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง และด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ซึ่งตัวแปรทั้งสองมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 70.60 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ ± 1.13548

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน อยู่ในระดับสูง จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ $\bar{X}$, S.D. พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เนื่องจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนและ รองผู้อำนวยการโรงเรียนนั้นเข้าใจในความรู้สึกของตนเอง รู้จักอารมณ์และความคิด ที่เกิดจากอารมณ์ของตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ความฉลาดทางอารมณ์เกิดจากการทบทวนอารมณ์ของตนเอง การฝึกฝนตนเองให้รู้ตัวอยู่เสมอ รวมทั้งการเข้ารับการฝึกอบรมด้านภาวะการเป็นผู้นำ ทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนนั้นมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

2. ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ $\bar{X}$, S.D. พบว่า ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการบัญญัติให้สถานศึกษาเป็น “นิติบุคคล” ในกฎหมายว่า พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่มีการแยกเขตพื้นที่การศึกษา 185 เขต ทั่วประเทศ ซึ่งมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา รวมอยู่ในความรับผิดชอบ ของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและไม่เกิดปัญหาในการพัฒนาการศึกษา และจะทำให้ การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนควรให้ความสำคัญ กับความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อช่วยให้ตนเองพึงพอใจในบทบาทหน้าที่และตระหนักถึงปฏิกิริยาตอบสนอง ต่ออารมณ์ของตนเองและผู้อื่น

1.2 ในการสอบคัดเลือกหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้เข้าสอบการแข่งขันควรมีการทดสอบเชาวน์ปัญญาด้านความฉลาดทางอารมณ์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอิสระที่จะนำมาศึกษาให้ครอบคลุมกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เช่น งานส่งเสริมกิจการนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์จากแนวคิดหรือหลักการทฤษฎีของนักวิชาการอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551, 11 กรกฎาคม). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

คำสั่งที่ สพฐ 293/2551. เข้าถึงได้จาก www.curriculum51.net/viewpage.php?t_id=64

นงคราญ ทั้นเพื่อน. (2550). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน*

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ไพบูลย์ กุลอ๊ก. (2553). *ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*

สกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545). การนิเทศภายใน :หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน. *วารสารวิชาการ*, 5 (8), 26-28.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. (2555). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2555*. สกลนคร : สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.

Goleman, D. (2001). *Emotional intelligence: Issues in paradigm building*. In C. Cherniss & D. Goleman (Eds.), *The Emotionally intelligent workplace*. San Francisco: Jossey-Bass.

Goleman, D. (2005). *Introduction to the tenth anniversary edition*. In *Emotional Intelligence*. New York: Bantam